

PODPORA POŘIZOVÁNÍ A UPLATŇOVÁNÍ DOKUMENTŮ ÚZEMNÍHO ROZVOJE Z DOTACÍ EVROPSKÉ UNIE

Integrovaný
regionální
operační
program

Monika Harvanková

V Integrovaném regionálním operačním programu (IROP) je podpořeno 186 projektů na pořizování dokumentů územního rozvoje za více než 231 mil. Kč z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR). Tyto projekty dají vzniknout více než 380 dokumentům územního rozvoje, na které 85 procenty dotace přispívá Evropská unie, 5 procenty stát a zbytek hradí sám žadatel.

V aktuálně probíhajícím programovém období 2014–2020 byly v rámci aktivit Specifického cíle 3.3 IROP pro oblast územního rozvoje vyhlášeny celkem čtyři výzvy. Jednalo se o individuální výzvy č. 2 „Územní plány“, č. 3 „Regulační plány“ a č. 9 „Územní studie“, kterou lze označit jednoznačně jako nejúspěšnější. Tyto výzvy byly vyhlášeny již v roce 2015 a ukončeny a dohodnoceny v roce 2017. Nyní je otevřen příjem žádosti již jen u integrované výzvy č. 45 „Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje – int. proj. CLLD“.

Výzva „Územní plány“ byla vyhlášena pro obce s rozšířenou působností na 535 mil. Kč (EFRR), nicméně úspěšných projektů registrujeme pouze 33 v hodnotě 33 mil. Kč (EFRR). Převážná většina projektů je zaměřena na tvorbu zcela nových územních plánů, ale podpořeny jsou také změny územních plánů měst Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Zlín a Náchod. Průměrná cena celkových způsobilých výdajů na nově pořizovaný územní plán je 1,2 mil. Kč. Nejdražším projektem je územní plán města Mladá Boleslav za přibližně 4,2 mil. Kč celkových způsobilých výdajů, následuje zpracování územního plánu Liberce (3,6 mil. Kč), územního plánu Litvínova (3,1 mil. Kč), Mostu (1,9 mil. Kč), zpracování změny územního plánu Náchodu (1,9 mil. Kč). Naopak projektem s nejnižšími celkovými způsobilými výdaji je projekt na změnu územního plánu Zlína (313 tis. Kč).

Výzva „Regulační plány“ byla vyhlášena na 199 mil. Kč (EFRR) a úspěšných projektů bylo zaregistrováno 11, přičemž těchto 11 projektů obsahuje 19 dokumentů regulačních plánů. Nejaktivnější bylo v tomto ohledu město Olomouc, které má ve svém projektu za 2,7 mil. Kč zahrnuto celkem 9 regulačních plánů a jedná se o největší projekt této výzvy. Většina projektů je zaměřena na městské památkové zóny či rezervace. Jedná se například o město Mikulov (1,9 mil. Kč), Nový Jičín (785 tis. Kč), Vysoké Mýto (720 tis. Kč), Kolín (496 tis. Kč) či Jindřichův Hradec (369 tis. Kč). Město Uherské Hradiště připravuje regulační plán nemocnice (1,5 mil. Kč), Hodonín regulační plán obytné zóny Výhon (603 tis. Kč). Tato výzva byla zaměřena na regulační plány z podnětu obce nezahrnující územní rozhodnutí a byla určena výhradně pro území obcí s rozšířenou působností.

Za nejúspěšnější lze považovat výzvu č. 9. „Územní studie“, která byla zaměřena na územní studie technické infrastruktury ve vazbě na TEN-E či záměry PÚR, územní studie dopravní infrastruktury ve vazbě na TEN-T, záměry PÚR, územní studie veřejného prostranství a územní studie krajiny. Původně byla alokace výzvy vyhlášena na 382 mil. Kč, nicméně v době plánovaného ukončení výzvy 31. 3. 2017 tato alokace nebyla zdaleka naplněna a bylo registrováno zanedbatelné množství projektů. Na základě ohlasů z obcí a od zpracovatelů byla výzva prodloužena, aby se podařilo finalizovat rozpracované projekty, ale zároveň byla alokace snížena na 150 mil. Kč (EFRR). Oprávněným žadatelem v této výzvě byla obec s rozšířenou působností, nicméně projekt mohl být realizován kdekoliv na území správního obvodu OPR. Mohl být tedy předložen i projekt na veřejná prostranství jednotlivých obcí prvního stupně.

Takových projektů se sešlo velké množství. Za zmínku stojí například projekty zahrnující více obcí a veřejných prostranství na území správních obvodů ORP Votice (5,3 mil. Kč), Nové město nad Metují (3,5 mil. Kč), Znojmo (2,8 mil. Kč), Valašské Klobouky (2,2 mil. Kč) a mnohé další. Například město Černošice předložilo tři samostatné projekty, přičemž jeden projekt řeší veřejná prostranství přímo v Černošicích a další projekty řeší Roztoky a Čisovice. Úspěšných projektů na územní studie se sešlo celkem 142 – v těchto projektech je zahrnuto celkem 327 dokumentů územních studií s různým zaměřením. Celkem se jedná o projekty za 182 mil. Kč z EFRR a průměrná cena jednoho dokumentu územní studie je 1,3 mil. Kč celkových způsobilých výdajů. Podpořit 142 územních studií bylo možné po vydání revize výzvy č. 9 ze dne 13. 8. 2019, jež navýšila alokaci výzvy o 6 780 000 Kč (EFRR). Oslovily se tedy i projekty původně zařazené mezi projekty náhradní.

9. výzva IROP tak podpoří celkem 47 projektů na územní studie krajiny. Územní studie krajiny musí pokrývat celé území správního obvodu ORP a navrhují, prověřují a posuzují varianty řešení vybraných problémů, řeší krajinu podrobně ve všech souvislostech, a to i ve vazbě na zelenou infrastrukturu, Adaptační strategii EU, protipovodňovou ochranu a Evropskou úmluvu o krajině. Průměrná cena územní studie krajiny včetně doprovodných rozborů je 2 mil. Kč. Největšími projekty jsou pak územní studie krajiny pro SO ORP

Znojmo (5,9 mil. Kč), Liberec (4,5 mil. Kč), Černošice (4,2 mil. Kč), Tachov (4,1 mil. Kč) či Valašské Klobouky (3,6 mil. Kč). V rámci IROP bude na tyto dokumenty přidělena dotace ve výši 90 procent celkových způsobilých výdajů a v případě územních studií krajiny je možno žádat na dofinancování z národního programu Ministerstva životního prostředí (MŽP výzva č. 14/2016).

Velmi důležitou událostí pro specifický cíl 3.3 byla v IROP revize výzev č. 2 Územní plány, č. 3 Regulační plány a č. 9 Územní studie z 11. 11. 2019. Tato revize posunuje datum ukončení realizace projektu na 30. 6. 2023. Posunutí nejzazšího data ukončení realizace projektu bylo provedeno z důvodu schválení novely stavebního zákona (zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) k 1. 1. 2018, která je významnou a neočekávanou komplikací znesnadňující dokončení projektů ve výzvě v původních termínech. Původně nastavený termín pro ukončení realizace projektu na 31. prosinec 2019 tak nebyl pro většinu projektů schůdný. Překážkou byly často vysoké počty námitek a připomínek od občanů i institucí.

Poslední aktuálně otevřenou výzvou je výzva č. 45 „Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje – int. proj. CLLD“, která je určena pro projekty v souladu se strategiemi komunitně vedeného místního rozvoje. V této výzvě Řídicího orgánu IROP bylo původně připraveno 95 mil. Kč z EFRR. S ohledem na nízký zájem o tyto aktivity v území Řídicí orgán IROP připravil revizi Programového dokumen-

tu IROP, která obsahuje rozšíření žadatelů i na obce (I. stupně). V návaznosti na revizi Programového dokumentu IROP vyšla i revize výzvy č. 45 dne 23. 10. 2018. Revize snížila alokaci výzvy z EFRR na 20 982 000 Kč, oprávněným žadatelem se také staly obce, dále se posunulo datum ukončení příjmu žádostí z 31. 10. 2022 na 31. 12. 2019. Opatření k úpravě data příjmu žádostí se následně revizí textu výzvy z 6. 11. 2019 vrací zpět na 31. 10. 2022 z důvodu zajištění souladu s finančními plány integrovaných strategií nositelů IN, které byly aktualizovány na základě analýzy současné absorpční kapacity. Prozatím šest místních akčních skupin předložilo 11 projektů se žádostí o podporu (4,9 mil. Kč celkových způsobilých výdajů a 4,7 mil. Kč z EFRR). K 16. 12. 2019 se podařilo zrealizovat tři projekty: Územní studie lokality Nádražní a Domažlická Klatovy (630 tis. Kč), Územní studie veřejných prostranství pro městys Všeruby (Místní akční skupina POŠUMAVÍ, zapsaný spolek) a Územní studie veřejného prostranství Horní náměstí – Dolní náměstí a lokalita Zichpil (Společnost pro rozvoj Humpolecka, z. s.)

Integrovaný regionální operační program na roky 2021–2027 je nyní ve stadiu příprav, návrh dokumentu je již zveřejněn na webových stránkách *irop.mmr.cz*. Řídicí orgán IROP již nepředpokládá samostatnou podporu dokumentů územního rozvoje, ale určité možnosti se rýsují v rámci navrhované aktivity na revitalizaci veřejných prostranství, kde se uvažuje o zařazení územních studií veřejných prostranství do způsobilých výdajů. První výzvy na veřejná prostranství by měly být vyhlášeny v roce 2021.

*Ing. Monika Harvanková
Odbor řízení operačních programů
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*

ENGLISH ABSTRACT

Support for creation and application of documents of spatial development from EU subsidies, by Monika Harvanková

Within the Integrated Regional Operational Programme, 186 projects for creation and application of documents of spatial development have been supported with a total of 231 million crowns from the European Fund for Regional Development. Financed by the European Union (85% of costs) and the government (5%), with the applicants covering the rest of the costs, these projects will generate more than 380 documents of spatial development.